

Kjøbenhavn

Bestillinger

modtages foruden i Hoved-expeditionen i Kjøbenhavn, Vimmelskiftet 32, i Bogladene og paa Postkontorerne i Danmark, Norge og Sverige, samt paa de tyske Postkontorer. For det øvrige Udlands Vedkommende bestilles Tidenden i Hoved-expeditionen.

Abonnementsprisen

er overalt i Danmark, Norge og Sverige 16 Kroner for en Aargang (Oktbr.-Septbr.), og 4 Kroner for et Fjerdingaar. I de tyske Stater samme Pris med Tillæg af den tyske Postafgift.

Mod Forudbetaling for et Aar til Hovedexpeditionen i Kjøbenhavn (Vimmelskiftet 32) leveres Tidenden egentlig i Korsbaand portofrit til alle andre Lande i Europa for 22 Kr. aarlig; til de forenede Stater i Nordamerika for 22 Kr. og til de øvrige Lande udenfor Europa (forsendes hver 14de Dag) for 25-32 Kr. aarlig.

Enkelte Numere sælges, saavidt Forraad haves, for 40 Øre

Bekjendtgørelser

modtages i Hovedexpeditionen og i Thieles Bogtrykkeri, St. Helliggeiststræde 7, og optages for: 20 Øre pr. Pettelinie eller dens Rum; paa ottende Side — forsaavidt Pladsen tillader det — for: 30 Øre pr. Pettelinie eller dens Rum. Vignetter i Træsnit til Bekjendtgørelserne udføres paa Forlangende til billige Priser.

Nr. 875.

Søndagen den 2den Juli 1876.

17de Bind.

Den Sundorpske hundredaarige Handel paa Hjørnet af Boldhusgaden og Stranden.

(Sluttet.)

Som Alting gik allerbedst, indtraf i Februar 1794 den sørgelige Katastrofe med Christiansborgs Brand, som fremkaldte en hel Forstyrrelse hos de ligeoverfor Boende, og omtrent samtidig kom Sundorph til Skade ved at støde sit Skinneben mod en Foustage, hvilket rimeligvis fra først af ikke blev ændret, men senere udviklede sig til Rosen og tilsidst blev farligt og nødte ham til at ligge; og saaledes underskrev han paa Sengen, endnu Dagen før han døde, flere Forretningsbreve. Hans Død, den 5te October 1794, indtraf dog uventet, da han knap havde naaet en Alder af 51 Aar. — Hans Kone stod saaledes nu anden Gang som Enke, men med den Forskjel fra den første Gang, at nu havde hun, foruden de til Forretningen hørende Folk, der vist saa godt som alle havde Kost og Logis i Huset, at forsørge af første Ægteskab en Søn og en Datter, og af andet Ægteskab tre Sønner og to Døttre, af hvilke den for Handelen bestemte ældste Søn af andet Ægteskab, der ogsaa siden overtog den, dengang endnu kun var femten Aar. Saasnart Enken havde faaet Tid til at sunde sig lidt efter dette haarde Stød, indtraf i Juni 1795 Kjøbenhavns store Brand, hvorved Huset paa Hjørnet af Boldhusgade og Stranden nedbrændte i den Grad, at Grunden maatte ryddes. Nu var det atter Mette Christine Sundorps Lykke, at hun havde den ligesaa dygtige og formaende som redbonne Broder ved sin Side, men hun fortjener ikke desto mindre alligevel selv at nævnes formedelst den Kraft og Fatning, hvormed hun gennemgik Alt, hvad der blev hende beskaaret, og hvorved hun ogsaa opnaaede en Alder af næsten 82 Aar med et jevnt tilfreds Sind, skjønt hun ikke var fri for legemlige Svagheder og navnlig i flere Aar var saa godt som blind. — Broderen eiede et Hus i Ny Kongensgade bag Slottet, hvori han boede med sin Familie, og derhen flyttede nu Søsteren efter Ildebranden med sin Børneflokk. Paa Slotspladsen, hvor de Brandlidte fik Tilladelse til at opføre interimistiske Rækker af Træskure, fik Broderen som Tømmerhandler snart bygget et saadant for hendes Handel, og af forefundne Breve fra den Tid sees, at disse blev adresserede til »Velædlede Mdm. Sal. Sundorps, udi Boutiquen paa Slotspladsen nærmest Holmensbro«. Hun havde imidlertid haft, foruden sit Hus, tillige sine Varer og Meubler assurerede, nemlig ialt for 33,600 Rdlr., og paa disse Policer fik hun strax et Forskud af 6000 Rdlr. Det gjaldt nu om snarest mulig at faae Huset opført, hvilket skete saa hurtigt, at det første Brev derfra blev skrevet i October 1796 og umiddelbart derefter blev det Pakhus opført fra Nyt af, som siden stadig er blevet i Sundorphernes Eie, nemlig i Admiralgaden, og hvortil det formedelst Grundens Fugtighed blev anseet fornødent at nedramme 64 Pæle. Paa denne Tid havde Enken den Glæde, at hendes ældste Datter af første Ægteskab blev gift med Sæbesyder Fengers Søn, Handelskasserer N. E. Fenger, men alt det næste Aar døde han, efterat Ægteskabet var blevet velsignet med en Datter, og saaledes ramte der Enken atter en Sorg og Skuffelse. Bemeldte Datter blev siden gift med Sukkerraffinadeur og Grosserer, Bankdirecteur H. G. Christensen.

Det tidligere Firma blev i 1799 ombyttet med »Mette Christine sal. Sundorps Enke & Comp.«, hvilket dog senere igjen forandredes til »Sundorps Enke & Søn«. Ifølge Broderens Raad ophørte Enken efter sin Mands Død at give sig af med »Vexel- og andre resikerlige Forretninger«, og saaledes gik Handelen efterhaanden mere og mere tilbage til ren Boutikhandel i Forbindelse med de for en Urtekramhandel uundgaelige Commissioner. Foruden den ovennævnte Søn, nemlig Christian Severin Sundorph, der var opkaldt efter Faderen Søren Christian, var der endnu en yngre, som ogsaa bestemtes til Deltagelse i Handelen, da den ældre Broder var svagelig. Christian Sundorph blev optaget i Lauget i 1812 og giftede sig i 1816, men levede kun ti Aar derefter, og døde i en Alder af 46 Aar af Brystsyge, hvilken Svagelighed formodentlig forarsagede, at han var af et mere stille Gemyt, end den yngre Broder. Et Beviis paa, at han forresten var en vel anseet Borger, er det, at han var udnævnt til Medlem af Stadens Fattigdirection; hans Enke lever endnu i en Alder af 84 Aar. Hans Død var atter en bitter Skaal at tømme for den gamle Moder, som overlevede ham i otte Aar og til sin Død vedblev at boe i Huset, medens hun saaledes mere eller mindre fra 1773 og til 1834 havde hjulpet til at holde det Hele sammen. — Den oftnævnte yngre Søn, som var den yngste af alle Enkens Børn, bar efter Handelens Stifter Navnet »Hans Pay Sundorph« og var paa Grund af sit livlige Temperament kjendt i en større Kreds, ligesom han vistnok endnu lever i Manges Erindring. Da han var 26 Aar, blev han, samme Aar som den ældre Broder giftede sig, optaget i Lauget, nemlig i 1816, og fik derefter en Anpart i Forretningen, medens dog Moderen vedblev at være Eier af Huset, og den ældre Broder af Lageret og Handelen. Han blev i 1820 gift med en Datter af Naboen i Boldhusgaden, Kjøbmand Klinting, som havde overtaget den fra Holbergs Comedier bekjendte Erichsenske Tobakshandel; da Broderen i 1826 døde, afkjøbte han dennes Enke Handelen, og samtidig kjøbte han Huset af Moderen, hvorved han saaledes blev eneraadig over Forretningen og forandrede nu Firmaet til »H. P. Sundorph«. Han lagde i Særdeleshed Vind paa Thehandelen, der vel allerede før hans Tid havde været godt renommeret, og navnlig skal han være kommet ind i denne Branche derved, at han, da det Asiatiske Compagni blev hævet, underhaanden skal have opkjøbt hele Restbeholdningen af The, navnlig de gængse Sorter og Pakninger. Han døde i en Alder af 70 Aar i Aaret 1860, efterat han i de sidste Par Aar havde været sygelig og derfor, vistnok meget imod sin Villie, havde maattet overlade Forretningens Styrelse til sin Søn, thi han var utrættelig i og fandt sin største Glæde i at passe denne og selv overbevise sig om, at Alting gik ikke alene ordentlig, men med en Accuratesse, som ikke kunde undlade at koste Anstrengelse. Sønnen, Georg Christian Sundorph, var i 1856 indtraadt i Lauget og modtog Handelen ved Faderens Død i en god Forfatning, som endnu mere blev fremmet ved hans efter Faderen arvede Flid, Orden og Interesse for Forretningen. Denne har allerede i mange Aar ikke indskrænket sig til egentlig Boutikhandel, men tillige væsentlig været grundet paa Leveringer til Godseiere, Forpagtere, Præster og andre Embedsmænd i alle Landets Provindser, ja endog til Udlandet. Det var derfor meget sørgeligt, at denne

unge virksomme Mand i en Alder af kun 49 Aar i forrige Aars Sommer skulde blive standset paa sin Løbebane; hans Moder fulgte ham en Maaned efter, og saaledes kom hans Enke til at staa tilbage med fem umyndige Børn i det gamle Hus. Den Afdøde havde imidlertid ikke været ubetænkt paa, at han kunde blive bortkaldt herfra, inden det Tidspunkt var naaet, hvortil han stræbte, nemlig at han i en Søn kunde finde en Medhjælper, og han efterlod sig saaledes en Bestemmelse om, at Forretningen for det Tilfælde, at ved hans Død den for Handelen bestemte Søn ikke endnu skulde være myndig, enten skulde hæves eller ialtfald indskrænkes til en Thehandel, samt at det gamle Hjørnehus skulde conserveres i Familien; han har altsaa ufeilbarlig levet i Haabet om, at Handelen senere igjen paany skulde opstaae i sin gamle Skikkelse og sit fulde Omfang. I Overensstemmelse med dette den Afdødes Ønske er Forretningen fra 1ste Juli for Enkens Regning og under det gamle Firma foreløbig gaaet over til en Thehandel. Men efter den hæderlige Fortid, som denne Forretning har haft — hvad enten man vil regne dens Begyndelse fra den Tid, da Hans Pay i April 1771 fik Bevilling til al Slags Urtekramhandel og leiede en Del af Huset, eller fra 28de Juni 1776 (altsaa nu netop for 100 Aar siden), da han, efter hans egne Optegnelser, »blev indskrevet udi Urtekrammerlaugets Protocol som virkelig Urtekrammer«, eller fra Slutningen af Aaret 1778, da Søren Christian Sundorph blev gift med Pays Enke — maa man ønske og tør man haabe, at det ikke vil være ret mange Aar, før den for Handelen bestemte Søn, der bærer den oprindelige Stifters Navn, vil indtage en værdig Plads i Rækken af den Sundorpske Slægt. —

Ovenstaaende Beretning er meddelt for Størstedelen efter originale Breve, Documenter og Optegnelser, som have været opbevarede ved den Sundorpske Forretning. Afbildningen af Huset i forrige Numer er taget efter en Skive, som findes paa den kongelige Skydebane.

J. Maag.

Gaade.

Det Hele Ingen har i Danmark lært,
Det sidste Led blev lært af hver en Dannet,
Og vil Du vide, hvad der ei er kjært
At blive kaldt, saa tænk blot paa det Andet!
At sige, naar det vendes, uomvendt
Er det en Skurkestreg og en Gudinde;
Og ved at tænke paa et velbekjendt
Og nyttigt Dyr, kan Du det Første finde.

S—r.

Opløsning paa Gaaden i Nr. 874:

David.

Opløst af Quick & Montebello, Mester Erik, en Toldmand i Nibe, V. H. i Nakskov, den lille Hanne von Sindal, Tante Naana, J. C. R. i L. Pstgd.

Verdens-Barometret

London	28	Junl.	3 pCt. Consois	84 $\frac{1}{4}$.
Paris	27	—	3 - Renten	88 $\frac{1}{4}$.
Wien	28	—	Øster. Statsbane	269.
Berlin	27	—	Consol. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Statslaan	104 $\frac{1}{2}$.
Kjøbenhavn	30	—	4 - kgl. Oblgat.	81 $\frac{1}{4}$.